

Slovenski Informativni list v Avstraliji,
Sydney, Melbourne, Adelaide, Perth, Brisbane, Hobart.

Vol. IV. No. 9. SEPTEMBER, 1955

Organ of the Slovene
Community in Australia
"THOUGHTS"

Registered at the G.P.O. Sydney for
transmission by post as a periodical.

MISLI, G.P.O. Box 553, Sydney, N.S.W.

KOLIKO SI DOLŽAN?

Tisoč let strašnega truda in ničesar niso dosegli . . ."

Ivan Cankar.

Da, trudili so se, delali so. Vztrajno, požrtvovalno, kar naprej. Nikoli niso klonili, nikoli obupali. Ali res niso ničesar dosegli? Dosegli so! Ohranili so se, pri življenju so ostali. Da niso delali in se trudili, kdo ve, kako bi bilo? Kdo more vedeti, če bi rod s tem imenom danes še živel pod božjim soncem?

Koliko pa znamo dandanes vse to ceniti? Vse te silne žrtve, ki so zdaj tako daleč za nami, nekje v nedosegljivi preteklosti? Potrebno in pravično bi bilo, da bi včasih o tem premišljevali. Naravno bi bilo, da se nam ob takih mislih vzravna duša in nam zakipi v prsih ponos. Požrtvovalnost, ljubezen in samopozaba kot je ne najdeš zlepa pod soncem.

Mi pa? Vse to nas ne gane veliko. Popijem ga svojo merico in grem svojo pot. Včeraj je bil en dan, danes je eden jutri bo zopet . . .

Ne utegnemo misliti na to, da smo dolžniki. Ako ceniš trud in žrtve svojih prednikov, ako spoštuješ svojo mater, boš drugače ravnal. Poskrbel boš, da bodo tvoji otroci poleg drugih jezikov znali tudi sladko govornico, ki ti je v njej govorila tvoja mati. Kot kristjan se boš pobrigal, da bodo tvoji otroci krščansko vzgojeni. Vsaj toliko si brez dvoma dolžan!

Med seboj imamo za svoje razmere upoštevanja vredno število ljudi, ki so bili deležni nadpovprečne izobrazbe. Koliko si dolžan ti, ki se šteješ med izobražence? Vedeti moraš, da si dolžan zaradi tega še toliko več. Med prvimi si dolžan in poklican, da nosiš pred drugimi luč, da kažeš pot. Ne govori globoko v srcu: Izrobrazil sem se, da bom laže in lažje živel. Čemu naj se mešam med plebejce? Pameten človek se ne bo bavil z rečmi, ki ne prinesejo groša . . .

Tvoja vest ti ne sme dovoliti, da bi mirno gledal, kako samo peščica med nami dela sveto tlako. Samo toliko naj bi jih bilo kot je prstov na roki? Ali mar nismo vsi dolžniki? To je zadeva naše vesti, časti in zvestobe. Zato, ker je potrebno, ker bomo drugače segnili. In kriv boš z drugimi vred tudi ti! Brez dela in truda ne bomo dosegli najmanjših reči, velikih pa celo ne. Celotno vrsto razlogov znamo naštetiti za svojo brezbriznost. Poiščimo rajši vsaj enega za požrtvovalno in nesebično delo!

„Oh, od nekdanj se samo pripravamo . . .“

No, pa zdaj prenehajmo s tem. Kdo nas pa sili v prepire? Pogovorimo se mirno, ne skušajmo dognati, kdo je večji in veljavnejši, rajši verjemimo, da smo vsi majhni. Čemu ugibati, kdo je modrejši, ko vsak tako malo ve. Poiščimo pot in način, da bo glas slehernega med nami prišel do izraza, da bomo vsi enako veljavni, če kdo kaj pametnega zine.

V marsičem bi bilo treba bolj na široko zajeti. Ali je prav, da le poedinci toliko delajo, drugi pa nič? Po pravici vsak reče: Saj je stvar toliko tvoja kolikor moja. Če pa nisi voljan ali v resnici ne moreš toliko storiti kot sosed, pa stori vsaj nekaj. Pomagaj, pripravi ponudil! Kamen do kamna . . . Ha, ko bi ne bili tako trdi in otopeni! Vidimo človeka, kako se peha in žene, pa se čudimo in sprašujemo: Kaj pa je z njim? Čemu neki teka okoli kot nor? Mora imeti neznano bolezen ali se mu je snelo kolesce . . . ? Podnebje morda, ali pa samo vreme teh dni . . .

Kar imamo danes v tej deželi svojega, naš lepo tiskan časopis, naši dobro uspeli slovenski večeri — odkod je prišlo? Ali se vam zdi, kakšen je pravi odgovor? Vse to je plod nesebičnega dela peščice požrtvovalnih ljudi. „Ne vprašajte, zakaj . . .“ Samo par čisto skromnih in ponižnih ljudi opravlja vse to ogromno delo. Opravlja ga zato, da je pač narejeno. Kaj boš drugega rekel, ena sama beseda naj ti pride iz ust in srca: Posnemajmo! No, lahko je reči, teže morda storiti. Zato, ker kar tako ždimo, vsak v svojem kotu tičimo, leto za letom nam mineva brezplodno, pa smo se že vživeli v misel, da je to tako zapoved . . . Kar ždimo . . .

Zabavljam? Zamero izzivljam? Nič takega, saj vendar sam vem: Vse je z nami tako, da skoraj — vsaj sprva — ni bilo drugače mogoče. Rad priznam „silo razmer“. Padli smo v prazen prostor, ura se nam je ustavila. Poskrili smo se kakor polite kokoši. Čakali smo sončnih dni. Ali naj jih čakamo do brezplodnega konca, ko se je vreme do neke mere vendar že spremenilo?

Na sonce zdaj, nadan, posušimo se in ogrejmo! Fantje se zbi-

rajo . . . Zbirajo se in pogovarjajo, kaj bodo lepega napravili. Ne več v beznice, tam ni sonca! Kaj takega bodo napravili kot včasih doma. To je bilo lepo. In zakaj ne bi moglo biti še in še? O igrah se menijo. O domači „viži“ na harmoniko in citre. Pa pesem naj zadoni iz navdušenih grl! Izlet v naravo naj prinese dobrodošlo spremembo.

Tako, fantje, tako! Le vkup in ju-hul! Fantje naprej, vsi drugi za njimi.

Cigani so zmerom veseli, kadar je dež. Veseli zato, ker po dežju spet sonce posije. Tudi mi bodimo veseli in polno poguma, čeprav se nam zdi, da so nas razmere potisnile z dežja pod kap. Sami se bomo pobrigali za lepše vreme. Čemu zdihovati in tarnati: oh, kako lepo je bilo nekoč . . . Če se resno zavzamemo, je lepo lahko tudi tukaj in zdaj. Namesto da greš tja in tja past radovednost ali dolgčas prodajat, pojdi na obisk k znanim rojakom. Našel boš nove znance. Pozabavajte se, pa tudi pogovorite, pozanimajte se za skupnost. Žrtvuj kos svojega prostega časa, prilij dobre volje, premišljuj, kaj bi se dalo napraviti, kako bi sam lahko prispeval.

Tako, rojaki, rojakinje! Vsak naj prispeva po svojih močeh, pa bo kmalu drugače med nami. Vsak nekaj naredi, pa bo lepo. Vsak nekaj naredi, ker vsak je veliko dolžan.

Andrej Traven, N.S.W.

“Osvobojeno” mesto TRST

Vkorakanje italijanskih čet v Trst 26. oktobra lanskega leta je pomenilo dokončen prevzem vojaške in politične oblasti nad Trstom in okolico od strani italijanske vlade.

Čustva Tržačanov samih so bila močno deljena. Mnogi so dejstvo sprejeli kot sprejema človek smrtno obsodbo. Uradni krogi so bili razočarani. Namesto navdušenja, ki so ga bili pričakovali med Tržačani, so videli domala samo neko poparjenost ali vsaj popolno brezbriznost. Niso hoteli razumeti, da se za brezbriznostjo skrivata strah in zaskrbljenost za bodočnost mesta. Uradnim krogom niso bili mar gospodarski interesi Trsta, pred očmi so imeli zgolj politični vidik. Da ne bi bil 26. oktober dan neme demonstracije proti političnemu nasilstvu in neupoštevanju ljudske volje, so morale laške politične stranke nastopiti drugo pot. Brezobzirno so silile prebivalstvo k razobešanju zastav in organizirale so enodnevnne izlete okoli 150 do 200.000 Italijanov iz bližnjih mest v Trst. Le tako so mogli „dokazati“ tujim dopisnikom, kako navdušeno so Tržačani sprejemali osvobodilno ital. vojsko . . .

Da bi pomirila tržaške gospodarstvenike in prebivalstvo, je rimska vlada obljubila za 60 milijard lir javnih del in dalekosežno industrializacijo in še marsikaj povrh. Taka obljuba je bila nujno potrebna, zakaj število brezposelnih je naraščalo iz dneva v dan. Računa se, da je bilo prizadetih vsaj 15.000 oseb. Poleg okoli 4000 zavezniških nameščencev in delavcev je izgubilo vir dohodkov še okoli 1000 drugih ljudi, ki so poprej opravljali kontraktna dela

pri vazenikih, n. pr. perice in razni dobavitelji živil, kruha, mesa, mleka in zelenjave. Potem pa vsi tisti, ki so oddajali zaveznikom stanovanja in sobe.

Tem brezposelnim so se vsak dan pridruževale nadaljnje stotine, ki so jih odpuščala razna podjetja zaradi naraščajoče gospodarske krize. Vkorakanje laške vojske krize ni ustavilo, še povečalo jo je. Zaskrbljeni so postali celo taki, ki so proprej na ves glas zahtevali vrnitev Trsta Italiji. Zastopniki političnih strank v Trstu so spet in spet romali v Rim in zahtevali takojšnjo pomoč. Toda nova oblast ni dala pomoči, prihajala je pred Tržačane le z novimi zahtevami. Poviševala je davke, cene cigaretam, povečevala je prometne pristojbine, radijske naročnine, kolkovani papir itd. Nasprotno pa o obljubljenih 60 milijardah ni bilo ne duha ne sluha. Ni čudno, da je morala nejevolja prebivalstva končno tudi javno izbruhniti, kar se je najbolje pokazalo v splošni aprilski stavki.

Prihod novih oblastnikov v Trst je kajpada pomenil vsestransko poslabšanje zlasti za Slovence. Naš življenj je obsojen na počasno iztrebljenje, oziroma potujčevanje. To se vrši vsak dan na vidne in nevidne načine, ne brez strahovanja in očitnega nasilja. Odpornost naših ljudi je vsak dan manjša, saj so popolnoma sami sebi prepuščeni. Zavest, da jih je Titova Jugoslavija izdala in prodala, jih je do konca potrla. Spoznali so bridko resnico, da je slovenskemu komunistu bližji laški komunist kot slovenski nekomunistični narodnjak.

(Nadaljevanje str. 2.)

(Nadaljevanje s strani 1.)

Pred prihodom Italijanov v Trst so komunisti iz Jugoslavije razpusili tržaško OF, da tako omogočijo slovenskim komunistom pristop v laško komunistično stranko. Sedanja rešitev tržaškega vprašanja so po časopisih razglašali kot ogromen uspeh maršala Tita, čeprav niso vedeli povedati, v čem obstoji ta pridobitev. Kazali so zgolj na londonski statut, ki od strani laške vlade zagotavlja Slovincem neke narodne in kulturne pravice v obliki treh narodnih domov in še kaj. Seveda Slovincem ni kazalo drugega kot molčati in se zgolj bridko posmehovati komunistični propagandi, zakaj vsaka izgovorjena beseda bi jih postavila pred sodišče in jih obtožila „villipendio della nazione“ — žaljenja laškega naroda . . .

Kako se bo izpolnjevala obljuba o narodnih in kulturnih pravicah, se je pokazalo hitro po prihodu Lahov. Takoj so odjeknili streli na Opčinah v slovenski napis na gostilni nasproti cerkvi. Nekaterim slovenskim trgovcem so takoj razbili izložbe, pri vencih na grobovih in spomenikih slovenskih mučencev so odrezali slovenske zastave in jih nadomestili z laško trikoloro. Ko so slovenski fantje odstranili laške barve in dali nazaj slovenske, so šli za leto dni ali več v ječo. Njihova krivda: Villipendio della bandiera . . . Slovenski župan v Nabrežini ni hotel dati dovoljenja za zidanje naselja v svrhu potujčevanja na slovenskih tleh, pa so ga odstavili za pet minut. V teku teh petih minut ja prefektov odposlanec imenu županovega namestni-

ka podpisal, česar slovenski župan ni hotel podpisati. Slovenskim kmetom se nasilno odvzema plodna zemlja po najnižji odkupni ceni, da bodo na njej zrasli stanovanjski bloki za novo doseljene Lahe. Tako ravnajo s Slovenci kljub vsem zagotovilom londonskega statuta.

Slovenski radio v Trstu je tudi popolnoma odvisen od novih gospodarjev Slovenski novinarji so postali zgolj prevajalci, druge vloge nimajo. Le slovenske šole so ostale trenutno še nedotaknjene, čeprav se laško šovinistično časopisje neprestano vanje zaletava. Njihova bodočnost je nujno obsojena na stalno propadanje. Italjanski delodajalci silijo starše, da pošiljajo otroke v laške šole, po drugi strani pa tudi ne manjka med Slovenci narodne nezavednosti. Iz takih razlogov se je število slovenskih šolarjev že letos strahotno znižalo. Ni čudno, da je že 20 slov. profesorjev in učiteljev izgubilo službo. Kako bo letošnje jesen, bo pokazala bližnja bodočnost. Zelo negotov položaj imajo vsi slovenski učitelji, ki niso laški državljani. Po večini so to sami slov. intelektualci, ki so zaradi komunistov zapustili domovino. Zdaj bodo primorani dopustiti tudi ta obronek slov. zemlje in si kje onstran morja iskati novega življenja.

Sploh je posledica sedanjega stanja v Trstu ta, da si preko 50 tisoč Tržačanov, Slovencev in Italjanov, želi preko morja. Njihove oči so obrnjene proti Avstraliji, kamor jih je itak odšlo že na tisoče . . .

„Bor“, Vic.

KAM NAJ GREMO?

Z vero v Evharistijo katoliški svet stoji in pade. Enako vsak posamezen katoličan. Tabernakelj z živo pričujočnostjo Odršenika v sveti Hostiji je središče in žarišče vsake katoliške cerkve. Večna lučka pred tabernakeljom je najbolj viden znak, da je cerkev katoliška. Tako je tudi živa vera v Jezusovo pričujočnost osrednja točka v srcu vsakega vernega katoličana.

Ko je božji Zveličar svojim poslušalcem napovedal ustanovitev Evharistije in obljubil, da bo dal ljudem svoje Telo v jed in svojo Kri v pijačo, so se mnogi nad to napovedjo spotaknili in obrnili Odršeniku hrbet. Trda je ta beseda, so ugovarjali. Jezus pa ni vzel svoje besede nazaj. Še tistim, ki so ostali, je dejal: Ali hočete tudi vi oditi?

Peter je v njihovem imenu odgovoril: Kam naj gremo . . . ?

Hotel je reči: Saj nimamo nikamor iti, če odidemo od Tebe! Komu naj verujemo, če Tebi ne bomo?

Katoliški svet se odnekaj z vsem srcem pridružuje Petrovemu čustvovanju in veri. Vse bi si dal prej iztrgati kot Evharistijo in svojo vero vanjo. To svoje prepričanje na različne načine tudi na zunaj poudarja. Ne samo s tem, da pridno poklekujeta pred tabernakelj v svojih svetiščih, tudi z javnim češčenjem in veličastnimi evharističnimi manifestacijami.

Največje manifestacije te vrste so v sedanjem stoletju mednarodni evharistični kongresi. V letošnjem

juliju se je vršil tak mednarodni kongres v glavnem mestu Brazilije, Rio de Janeiro. Imel je številko 36, kar pomeni, da jih je bilo pred njim že 35. Po svojih zastopnikih so se letošnjega kongresa udeležili domala vsi narodi sveta. Poročila trdijo, da je bil letošnji kongres od vseh dosedanjih najbolj odlično organiziran in izveden. Čeprav se je zbrala za to proslavo Evharistije ogromna množica, ki je preseгла poldrug milijon, je vse poteklo v prekrasnem redu.

Izredna posebnost letošnjega kongresa je bil nastop „Molčeče Cerkve“, ki je v obliki živega križevga pota predstavljal trpljenje katoličanov v deželah pod komunisti. Verniki iz teh dežel so vsak svojo domovino zastopali v narodnih nošah in z narodnimi zastavami. Bilo je ravno 14 narodov, ki je vsak predstavljal eno postajo križevga pota. Nas zlasti zanima, da so peto postajo (Simon iz Cirene pomaga Jezusu križ nesti) imeli zase Slovenci in Hrvatje. Poročila trdijo, da je procesija „Molčeče Cerkve“ napravila na vse udeležence kar najsilnejši vtis.

Vsak tak evharistični kongres je glasen opomin vsemu svetu, naj ne pozabi na Petrov vzklik: Kam naj gremo, če bi ne imeli Tebe, evharistični Zveličar, ki edini imaš za nas besede večnega življenja?

P.B.A.

Printed by Publicity Press (1938) Pty. Ltd. 71-75 Regent St., Sydney, for the Publisher, Rev. R. Pivko, 66 Gordon Street, Paddington, N.S.W.

Kritika avstralske naselitvene politike

To kritiko povzemamo po uvodniku v melbournskem katoliškem tedniku THE ADVOCATE. Daje nam dober vpogled v mnenje katoliške cerkvene javnosti v to zadevo, zato je za nas gotovo zelo zanimiva.

List najprej poudarja, da je od druge svetovne vojne sem prišlo v Avstralijo že milijon novih naseljencev. Pa to je še malo v primeri s tem, kar naj prinesejo prihodnja leta. To je v redu, pravi list, vprašanje pa je, kakšnim ljudem je po sedanji taktiki avstralske vlade ta dežela najbolj na stežaj odprta. Bati se je, da vlada ne misli dovolj na to, da prihajajo sem ljudje, ki hočejo tu živeti v prvi vrsti kot enakovredna človeška bitja z dušo in telesom, ampak jih sprejema v glavnem le kot delovno silo, brez velikega ozira na njihove človeške težnje. Z novimi naseljenci naj bi si naša dežela pač opomogla gospodarsko, kulturna plat pri sedanji vladni politiki ne prihaja dosti v poštev. Materialno bogastvo naj bi novi pomagali ustvarjati Avstraliji — vse drugo jim bo navrženo, če ravno tako nanes . . .

Po tej splošni ugotovitvi pokaže list na nekatere konkretne pomanjkljivosti v vladni naselitveni taktiki.

Najbolj zaželeni so v Avstraliji mladi fantje in nekoliko starejši samski moški. Te lahko dežela nemudoma zaposli v skoraj neomejenem številu bodisi v industriji, bodisi na kmetih ali pa ob prodiranju v doslej neobljubene kraje. S temi delavci je najmanj sitnosti in stroškov. Nastaniš jih lahko magari v barakah, prehranili se bodo sami, za delo pa zgrabijo z obema rokama. Iz njih brez težav napraviš delavne kolone in jih po potrebi premikaš po deželi sem in tja. Skratka, najbolj „koristni“ so . . .

Dekleta so že mnogo manj dobrodošla. Te res, kot služkinje so močno iskane, toda po prihodu se ti porazgubijo po posameznih hišah in družinah, da celota nima kaj prida od njih. Ne moreš iz njih sestaviti delovnih edinic, ki bi bile na razpolaganje vodstvom naše narodne ekonomije, zato je jasno, da se Avstraliji preveč ne cede sline po njih . . .

Najmanj se pa vladna politika zavzema za naseljevanje celih družin, posebno ne za družine s tropom mladoletnih otrok. Otroci so celotni avstralski ekonomiji zgolj „neproduktivno“ breme. Sami stroški so ž njimi. Družin ne moreš nastaniti pod vsako streho, družinskega moža ne moreš zaposliti kjerkoli, za povečano število otrok v deželi je treba pripraviti nadaljnja sredstva v svrhu šolanja — vse to stane denar . . .

Po navedbi gornjih zgledov list poudarja, kako kratkovidno je to postopanje v politiki naseljevanja. Ali je mogoče pričakovati, da bo tako postopanje pripomoglo k splošni blaginji in zadovoljnosti ter sreči poedinih državljanov? Vzemimo samo eno stvar. Kjer se bolj ali manj načrtno uvaja v deželo neuravnovešene v številnem sorazmerju med spoloma, tako da mladi moški ne pridejo v dotiko z

ženskami in nimajo prilike misliti na ženitev, je gotovo v stvari veliko pogrešenega. To se pravi, uvajati v deželo nenaravne razmere in krati ti ljudem najbolj naravne pravice. Nenaravne razmere morajo prej sli slej privedi do nenaravnih in torej gotovo nezaželenih posledic. Kdor polagoma spozna, da je prevaran v najbolj človeških težnjah, in takorekoč uradno in po načrtu prevaran, bo prej ali slej izgubil trezno razsodnost in se vrgel v objem raznovrstnim razbrzdanostim. Morda bo nekaj časa to le „njegova zadeva“, toda tak človek iz zasebnega izgubljenca kaj kmalu postane javno breme in s tem boleč tvor na telesu družbe.

Ne samo breme lahko postane, ki ga morajo drugi nositi, celo napadalec, ki se mora družba pred njim zavarovati. Naša dežela je na straži zoper prekucuhe, saboterje in prevratnike. Ali naj pa z zgoraj omenjenim postopkom v pogledu naselitve sama pripomore k temu, da bodo imeli organizatorij prekucuskih načrtov med prevaranimi in obupanimi, med ponižanimi iz razžaljenimi v naši lastni sredi obilno lahkega plena? Ne čudimo se, če se človek, ki mu je družba odrekla človeka vredno življenje v svoji sredi, vrže v naročje prekucuskega agitatorja. Morda se je je sprva zavedal, da se mu je približal prekucuh — toda približal se mu je! To je nekaj. Ko se mu vse drugo oddaljuje in odtuja, je dobrodošel vsak, ki se zna približati . . . Pba.

„Avtomacija“ — kaj je to?

Beseda „avtomacija“ je prirejena za slovenščino iz angleške besede „automation“. Ta beseda se zadnje čase zmerom pogosteje rabi, ko je govor o industriji. Svoj čas nam je bila nova beseda „mehanicizacija“. Zdaj ta že dolgo ni več nova. Kaj pa pomeni „avtomacija“? Skušajmo prav preprosto razložiti.

Mizar je zaposlen z narejanjem mize. Med durgim orodjem seveda uporablja tudi žago. Kadar mu je potrebna, jo vzame v roko, nastavi na zaznamovano mesto, zažaga v les in poriva žago z močjo svojih mišic. Ko je z žaganjem pri kraju, mora vse našaganne kose z lastnimi rokami premakniti, prenesti na drugo mesto in jih prirediti za nadaljnjo stopnjo nastajanja mize. Vse dela z rokami, vse sam kontrolira z lastno glavo. Tako so nastajale mize v časih, ko so jih ljudje naročali v delavnicah rokodelcev-mizarjev.

Nekoč je nekdo izumil žago na električni pogon. Namesto mizarjeve roke je gonil žago motor. Prišla je mehanizacija, delo je postajalo bolj in bolj mehanično. Nove is nove stroje so izumili. Namesto rokodelskih delavnic so zrasle iz tal tovarne, fabrike. Človekove roke so bile bolj in bolj razbremenjene, namesto njih je tisoč reči naredil stroj. Toda stroj je še zmerom potreboval ob sebi delavca, človeka, ki ga je kontroliral, o pravem času pognal in

spet o pravem času ustavil, pa ga spet primerno naravnal za nadaljnje delo. Električna žaga je izvrstna reč, sama pa ne dela in še manj sama dela išče. Dela le, če ji nekdo delo odkazuje. Enako vsakovrstni drugi stroji.

Ko so stroji začeli nadomestovati človekove mišice in so rasle tovarne ter z njimi produkcija na debelo, je ta skok v napredku pomenil tisto „industrijsko revolucijo“, ki o njej tako pogosto beremo. Kakšne posledice je ta revolucija sprva imela za človeško družbo sploh, posebej pa za delovne ljudi, vemo iz zgodovine „delavskega vprašanja“. Vendar se je sčasoma vsa stvar uravnala tako, da dones nihče več ne preklinja strojev in tovarov. Mehanizirana industrija je kljub prvotni bojarni mogla zaposliti več in več delovnih sil. Da, marsikje jih je celo zmanjkovalo in jih še danes zmanjkuje.

Zdaj se pa že nekaj časa čuje o ponovni „industrijski revoluciji“, ki jo ima prisesti „avtomacija“. Besedo bomo morda najlaže razložili, če rečemo, da bo — v dobi avtomacije — človeka ob stroju nadomestil avtomat. Seveda si ne smemo predstavljati kakega tako preprostega avtomata kot smo ga svoj čas verjetno videli b burki: Knet in avtomat. Ti avtomati so s. n. bistro sestavljeni nadaljnji stroji, ki bi jim človek skoraj pripisal možgane. Morda bi jim morali reči: Nadstroji. To so stroji, ki ne vrše le ene vrste dela, kot na primer v začetku omenjena električna žaga. Ti stroji so kombinacija najrazličnejših posameznih strojev, ki vrhu vsega drugega tudi sami sebe vsaj do neke stopnje kontrolirajo in še pri tem nadomeste človeka.

Najpreprostejši zgled bi morda bil tiskarski stroj, ki tiska časopis. Z ogromnega klobučiča je napeljana v stroj dolga rjuha nerazrezanega papirja. Stroj jo potegne vase, v hipu natisne na eno stran, porine v drug predel, natisne na drugo stran, porine v tretji predel, odreže list od „rjuhe“, porine v četrti del, ki ga po potrebi zgiba, peti predel ga sešije — in tako gre vse mehanično in zraven avtomatsko, en sam človek je potreben ob stroju. Napovedujejo, da bodo v dohodnem času na podoben način nastajali avtomobili, oziroma do neke mere že nastajajo pri Fordu v Clevelandu, USA. Tudi za kontrolo izumljajo zmerom nove in popolnejše avtomatske naprave — zmerom manj ljudi bo potrebnih v tovarnah . . .

Ni čudno, da nam ob nastopanju avtomacije napovedujejo drugo industrijsko revolucijo. Pa so tudi taki, ki pravijo, da te revolucije nikakor ne bo. Imajo tudi svoje razloge za to trditev. Toda o tem morda drugič kdaj.

—Pba.

OPOZORILO!

Vsi članki in dopisi za božično številko Misli morajo biti v Uredništvu do 20. novembra t.l.—Božične čestitke (velike 20/-, male 10/-) najkasneje do 25. novembra t.l.

Urednik.

OČI IMAM, PA JIH NE VIDIM

„Pustite dušo pri miru, kdo jo je pa še kdaj videl?“

Tako me je zafrknil in zamahnil z roko.

„Oči tudi ne vidiš, pa jih menda vendar imaš“, sem ga podražil.

„Imam jih, imam. Če jih sam ne vidim, jih drugi vidijo pod mojim čelom. In če se ravno hočem v ogledalo pogledati, jih vidim tudi sam.“

To je dobro povedal, jaz sem ga pa še malo podražil:

„Pa če bi se izgubil nekje v pustinji, da bi bil čisto sam, pa tudi ogledala bi ne bilo pri roki, ali bi potem ne imel več oči, ko bi jih nikakor ne mogel videti?“

„Zafrkavate me“, je bil jezen in je spet zamahnil z roko.

Saj je imel popolnoma prav. Ves ta pogovor je bil golo zafrkavanje. Od obeh strani.

Tajiti dušo je prav tako nespametno kot je odveč dokazovati, da jo imam. Namreč dokazovati z besedami in argumenti. Duša se mi javlja sama kot se mi same javljajo moje oči. Odprem jih, pogledam okoli sebe in vidim. Vidim ljudi in sonce in svet in tisoč drugih reči. Kako bi ne vedel, da imam oči? Ali potrebujem besed, da mi vtepejo v glavo vero v moje oči?

Podobno je z dušo. Takoj ko z očmi zagledam karkoli zunaj sebe, se nekaj zgame v meni in „gleda“ po svoje. In tudi vidi po svoje. To se pravi, iz mene planejo misli, ki jih ne zmorejo moje oči. Za mislimi planejo iz mene sklepi in zaključki, preudarki in računi, ugibanja in dognanja. Nekateri sprejemem, druge zavržem, tretje s preudarkom popravim. Nekaterih reči, ki mi jih pokažejo moje oči, se razveselim, na druge sem jezen, mnogih sem žalosten.

Vsega tega ne počno moje oči, to zmore le duša v meni. Duša je tisto, kar je vir in počelo vsega mojega življenja. Ta vir in to počelo mora biti v meni, zato mora biti v meni tudi duša. Do tega dognanja me niso privedle moje oči, ki samih sebe ne vidijo. Morala, je biti duša, ki z mislimi gleda.

Potem se odločim in rečem sam sebi: To bom storil, onega pa ne bom. Tako rečem sam sebi in grem na delo. Storim, kar hočem, če sem prej ugotovil, da morem. Če pa nočem, pa pustim nestorjeno.

Tako se mi duša javlja sama od sebe in bi bilo pretrapasto, če bi jo v sebi in v drugih tajil. Prav tako se mi zdi odveč, da bi me kdo ustavljal, me prijemal za ramo in mi ribal pod nos: Fant, dušo imaš!

Svoje oči vidim v ogledalu. Poznam tudi ogledalo, ki v njem vidim svojo dušo, pa duša v njem vidi tudi samo sebe. Ogledalo, ki se duša v njem vidi, so moje misli, moja dognanja, moji zaključki, vse moje delo in početja. Pa tudi v tem duša vidi samo sebe, kar zane-marin in opustim, čeprav vem, da bi moral storiti. Oglasi se mi vest in tudi ta je ogledalo duše.

Oh, pojdite no, kdo bi dušo tajil? Povem vam celo, kakšna je, ne samo to, da ni nihče brez nje. V ogledalu mojih dejanj in nehanj je vsa njena slika. Slika? Da! In je slika moje duše tako kot z vsemi drugimi slikami. Nekatero so lepe, druge so grde.

Takole se mi zdi, ljudje božji: Kadar ogledalo mojih dejanj in nehanj kaže sliko moje duše v sončnih barvah, mi še na misel ne pride, da bi dušo tajil. Kadar je ta slika blatna in poškrabljena z gnojnicjo, se mi zazdi, da bi bilo morda lažje življenje brez duše.

Tako kdaj pa kdaj varam sam sebe, nikoli pa ne morem varati duše. Brat, sestra, tudi vidva je ne moreta!—P.B.A.

Gostovanje

Še doma na Gorenjskem je bil Saša mamin ljubček. Zato so ga učili tudi klavir in harmoniko. Po poklicu pa je Saša tehnični risar. Hotel je zaslužiti nekaj „ekstra“ funtov. V Parramatta hotelu so iskali harmonikarja za soboto zvečer. Saša je obljubil svoje gostovanje za pet guineas. Nastop svetovnega umetnika „Alex and his accordion“, soboto, v „beergarden“! Hotelir je pripravil reklamo ter mikrofona.

Spremljal sem Sašo v slučaju, da ga pivski bratci linčajo . . . V koncertni obleki z metuljčkom — Saša; proletarsko, v srcaji — jaz.

— Če me prašajo, da zašpilam tiste stare angleške narodne?! — se je ustrašil umetnik pred vrati. Še mene je v grlu stisnilo. Priznani umetnik je še enkrat kontroliral kravato. Nosil sem harmoniko tri korake za „mojstrom“.

Mesarski pomočnik, ki se imenuje natakhar, je elegantnemu Saši pokazal s palcem vrata v „beer garden“. (Približno kot vidiš v ameriških gangsterskih filmih.) — Sprejemni komite — je ječal slovenski predstavnik harmonike.

Beer garden je dvorišče, desno stranišča, levo nekaj stolov, v sredi leseni oder z mikrofonom.

Pedeset rdečih nosov je pozdravilo umetnika. Pod temi nosovi so zgarane roke vihtele čaše piva.

— Here he is — . . . (pikice so tu za cenzuro).

— Hurry up, mate —

je volčji glas zahropel v Sašo. Koncertistu je divje zaigrala kravata okrog vratu, nadel si je nedeljski smehljaj:

— Who, me? —

— Yaah, you, we are waiting for you! —

Azijatsko globoko se je priklonil harmonikas. Osvojevalni pogled je objel navzoče. (Ta pogled sva preje dva dni študirala.) Tudi to se naučiš v kovbojskih filmih: Gary Cooper vstopi brez pištole v krčmo oboroženih zločincev, vsem pade srce v hlače, Cooperju pa plesalka v naročje. To so finese . . . Zagospoduješ nad publiko in prikriješ lastno srce v hlačah.

Tudi jaz sem povzel najbolj divji pogled, ki mi ga moja pleša dovoljuje. Naslonil sem ročico na bar:

— Schooner, please! —

Zavrel je zamrli patrijotizem:

— Pokazi Saša, tem nestrpne-

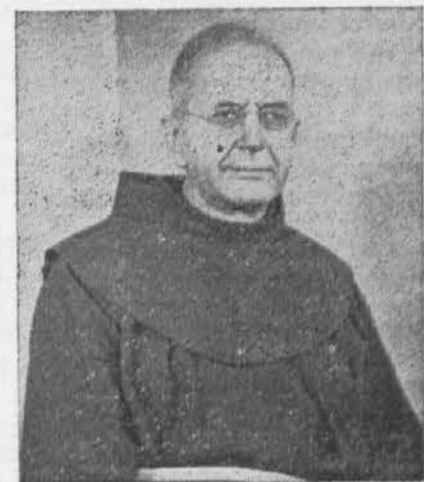
žem! —

Globoko je rignil Avstralec za mojim hrbtom, prekinil moje navdušenje. Oči gostov so premerile malega Slovenca na odru ter veliko harmoniko. Saša je krokodilsko raztegnil čeljust, pokazal zobe, oči so se nervozno smejale.

Prvi „hopsasa“ so udarili v „beer garden“. Tu in tam je pesem preskočila noto. Možakarji niso opazili, zvečili so pivo. Nekako sredi pesmi je dobil Saša več korajže, not ni več izpušal.

Pivci so se povrnili v prekinjene pogovore. Ženska pri bufettu je mazala hrenovke s paradižnikovo omako. Hrup težakov in blelih vojakov je prekril harmoniko. Bil sem ze pri drugem kozarcu.

Umetnik si je obrisal čelo. Nekaj rok je skoraj zaploskalo. Pi-

Pozdravljamo novega misijonarja

Z veseljem poročamo, da je nedavno prišel med nas iz Severne Amerike Rev. p. Bernard Ambrožič OFM, član frančiškanske slovenske družine na Ameriških Brežjah, to je Lemont, Ill. Od tam prihaja verski mesečnik AVE MARIA. Novodošli misijonar se je takoj pridružil p. Rudolfu in mu bo pomagal pri delu. Oba imata isti naslov, pa seveda tudi isti namen tu v Avstraliji.

Novodošli pater je bival v US 30 let in deloval med slov. izseljenci širom Amerike in deloma Kanade. Od leta 1948 do 54 je bil v New Yorku pri delu za protikomunistične brezdomec. Imel ja tesne stike z N.C.W.C. in Ligo Slov. Kat. Amerikancev in je pomagal pri vseljevanju v Ameriko. Mnogi so ga srečali takoj ob vstopu na ameriška tla.

Sedaj želi ostati med nami in tudi tu pomagati pri podobnem delu. Ostati misli v Sydney-ju in bo zlasti skrbel, da bo naša pošta redno dobivala potrebno pozornost, najsibo glede lista MISLI ali vsakovrstnih drugih zadev. Tako našim dopisovalcem ne bo treba dolgo ali celo zastoj čakati na odgovor. Vse bo zdaj lažje, ko sta vsaj dva slov. duhovnika na vzhodni obali Avstralije.

P. Bernardu ponovno kličemo: Dobrodošli in Bog daj mnogo uspeha!

Uredništvo MISLI.

jani očaki so se prizibali do odra, nekaj so Saši prigovarjali v uho. Revež je uslužno odkimaval z glavo: „Sedaj hočejo stare angleške!“

Prerekanje. Debele, rdeče, vijoličaste glave Avstralcev — elegantni, mali Saša. Lopatate, zgarane roke so vihtele pred obritim (Nadaljevanje na str. 4.)

(Nadaljevanje s strani 3.)

Sašinim licem. Kriki, vojaški:

- Play 'Mary went out!' —
- Come on, step on it! —
- You know 'Mary went in' —
- Play 'Billy was down' —
- Play 'Billy was up' —

Slovcu na odru je kapalo z nosu. Zahteve pivcev so postale vedno objestnejše. Roke, glasovi, živinski glasovi, potni smrad, pivski smrad, stranišni smrad — na odru pa osvajač avstralske publike v metuljčku, lakastih čevljih, nedeljski nasmeh!

Zabuhel, vijoličast možakar je potisnil Sašo ob zid, objel mikrofon, zakrutil pesem o 'Mary . . .'

Hropeli, vriskali so pesem v zboru, pijane babe in dedci. Saša je iskal gume, da bi spremljal. Zborno petje v beer garden! Knap pri Poklsku v Trbovljah so bili opera proti temu vrešču. Pevec je prejel žvižg in aplavz. Bil je pripravljen, da ponovi, idol paramatskih pevcev!

Napudrana debeluška je tenorja zboksal z odra. Nova operna zvezda je ginljivo objela s krvavimi očmi „Svojo publiko“. Navdušeni „Aaaaaah“ je pretresel dvorišče.

- Good on you, Betsy! —
- Give 'er a go! —
- Give us a swing! —
- Aaaaaah, Betsy! —

so omedlevali rdečenosci.

Predržno je Saša zasviral šlager zadnjega filma.

- Shut up! —
- Get away. Let 'er sing! —
- Dry up! —

Saša se ni izgubil. Obrnil je oči proti meni, češ: „Glas naroda, glas božji!“

Otožno je Betsy zakikirikala pesem 19-tega stoletja. Pod rdečimi nosovi so se odprle željusti, bela pena piva se je pocedila po bradi:

- Our Betsy! —
- Bodisi pivo, bodisi Betsy — moral sem obiskat stranišče. Dva zelena obraza sta se pozibavala v tem opojnem zatišju.
- Where did they get that bloke? —
- He is a . . . migrant! —
- No good — plays that fuzzy-wuzzy stuff. —
- That's high class music, continental stuff. —
- Continental my foot, I like fair dinkum hill-billy . . .

(Sledi nekaj pripomb, ki mi jih urednik gotovo cenzurira). Golobica je izpela svojo pesem. Navdušenje, ploskanje, uspeh, karjera zagotovljena.

Tretja krajevna točka je bil „jodlar“. Poskrijte se Tirolci, hribozci, pastirčki naših planin! Pocrkale bi naše koze, da te slišijo — paramatski jodlar!

V tem ozračju sem izpraznil — šest schoonerjev. Tudi Saši so prinesli pivo. Hotel je napraviti majhen odmor. Prihitej je mesarski natarak:

- Boss said to play no-stop. — (Vsaka tovarna ima smoko-time, ta falot pa hoče muziko brez odmora!)
- Približal se je Saši eden njegovih častilcev:
- I've never heard a worse music in my life! —
- Utrujeno ga je pogledal, žrtev umetnosti:
- And I have never seen a worse public in my life . . . —

Ob desetih je zapokal harmoniko. Niti na rame ga niso dvignili. Nobenih ovacij. Nobenih avtomatov.

Film v boju s televizijo

(Konec.)

Gunzberg, do tedaj še nepoznan, je čez noč postal najdragocenejša osebnost v prestolnici ameriškega filma. Osnoval je trdko Gunzberg & Co. ter žel ogromen dobiček. Ta je znašal 5% od dohodkov, ki so jih različne filmske družbe knjižile v svojo korist od filmov, narejenih po Gunzbergovih principih. Tudi polaroidna očala so izvirala od iste tvrdke, ki je pri vsakem paru zaslužile zase tri cente, pa je to pomenilo zaslužek nekaj milijonov dolarjev. To je tretja prostornina, ki je prebila blokadni obroč 27 milijonov TV-anten, zmagala nad TV-veleplatnom in „high fidelity“. V kratkih 12 dneh je družba „Paramount“ producirala tridimenzionalni barvni film „Sangaree“. Morda se ga bo kdo od bralcev še spominjal, čeprav ne zaradi njegovega prostorninskega učinka. Filmi kakor „The House of Wax“ (voščena hiša) in „The Maze“ (Labirint) so bili tedaj na dnevnem redu, da se je občinstvo še po številnih mesecih nad njimi zgrajalo.

Z občutkom zmage in sigurnosti je Hollywood doživel leto 1953. Še do spomladi so stale dolge vrste čakalcev pred kinskimi blagajnami in so si lastniki dvoran zadovoljno meli roke. Da bi se občinstvo teh tridimenzionalnih „umotvorov“ naveličalo, o tem se jim še sanjalo ni. Toda prav to se je ob nastopu pomladi 1953 zgodilo. Filmski producentje so uvideli, da 3-D kot taka še ni dokončna rešitev iz zagate, temveč se bo morala tehnika povezati z velikim poslanstvom filma: Zanesti umetnost med vse sloje naroda. „Kiss me, Kate“ je bil prvi umetniško prežhiben 3-D film, ki je žel nove lepe uspehe, ni pa mogel popraviti slabega učinka zelo šibkih izdelkov preteklosti. In pa oči gledalcev! Vsakdo, ki je po treh dolgih urah gledanja odložil polaroidna očala, je moral biti prepričan, da jih oči za dolgo časa ne bodo mogle prenesti. Hollywood je bil dovolj uvideven, da je spoznal: Dobi čiste tretje dimenzije je že odklenalo. Obiskovalci kina bodo morali dobiti pred oči kaj manj škodljivega za oči, pa kaj bolj umetniškega za duševni užitek.

Družba „Fox“ je kmalu našla rešitev v obliki „cinemaskopa“. Ta sicer tudi ne podaja vzorne prostorninske slike, je pa praktičen in trgovsko popolnoma odgovarjajoč današnjim možnostim in potrebam. Pri „cinemaskopu“ je platno podolgovato, gledalcem se pa zdi, da je slika na platnu izven dvorane, kakor če bi človek gledal skozi šipo velikega okna in videl v naravo pred seboj.

Ta nova filmska tehnika je nehoté pokazala pot, ki vodi nazaj k

Boss mu je stisnil v roko honorar. Hop, tu pa Saša ne pozna šale! Položil je harmoniko na tla, odprl dlan, preštel funte.

Ampak jih je zaslužil, tiste funte. Kot je Danijel zaslužil nebesa v levjem brlogu . . .

Zeleni Jurij, N.S.W.

umetnosti. To dejstvo izvira iz tehničnih možnosti in snimanja samega. Množični posnetki so večinoma izginili, na njihovo mesto je pa stopil poedinec s svojim znanjem — s kulturo.

Preden še poslednjikrat obiščem televizijske študijske prostore, bi želel omeniti Nemca Adalberta Baltesa in njegov izum, ki ga je imenoval „Die Glocke“ (zvon.) Kino, kakoršnega si on zamišlja, bi imel obliko zvona a platno naj bi ne samo ovijalo gledalce (glej cinorama), temveč jih popolnoma obdajalo. Projekcijska kabina bi naj visela na stropu, gledalci bi pa sedeli na premikajočih se stolihi. Slično cinorami bi tudi „zvon“ podajal dejanje prostorninsko. Vendar bi bila razlika. Dejanje bi se ne vršilo samo v ospredju in ob straneh, ampak celo tudi v ozadju — med gledalci samimi. Za enkrat je ta reč šele utopija, zakaj tehnične in zlasti denarne možnosti govoriyo zoper njeno uresničenje.

„Spoštovane dame in gospodje! Tu pred vami so združeni študiji velikih televizijskih postaj, ki imajo to zadoščenje, da vas žele seznaniti z najnovejšim razvojem TV-tehnike, hočem reči — s televizijo v barvah.“

Gostje, ki so slišali ta nagovor, so bili posebej novabljeni v razkošno dvorano slovitega „Waldorf-Astoria“ hotela v New Yorku. Potem so gledali in bili močno prese-nečeni. Kar se je svetu še pred osmimi leti zdelo neizvedljivo, je bilo zdaj uresničeno. Televizija si je prisvojila tudi barve!

Deset dolgih let že traja ta boj med televizijo in filmom. Pričakovati je, da se bo ta borba prej ali slej končala s pomirjenjem. V teku tega boja sta se mogli uveljaviti dve tendenci:

Prva: Če bo televizija še nadalje tako napredovala, si bo izgradila tolikšno prednost, da filma tudi najlepše nadaljnje iznajdbe ne bodo mogle rešiti.

Druga: TV se umetniško ne bo mogla razviti, če bo naprej in naprej v borbi s filmsko industrijo.

Najzaključim s primerom. Kakor sta nekoč gledališče in kino po nekakem začetnem trenju našla vsak svoje polje, s tem pa nekaj modus vivendi, tako bosta tudi TV in film mirno vzporedno delala v smislu nadaljnega razvoja kulturnih dobrin. Oba bosta pripomogla k temu, da pride nova, moderna kulturna renesansa.

P.P., Vic.

Niso bile napačne sanje

Prijatelj nam piše, kako čudovito je sanjal:

Sem rodoljub z dežele. Imel sem prost dan in sem šel na razglede v bližnji gozd. Zašel sem med debela drevesa. Nekaterim so debela trohnela. Zasači me nenadna nevihta. Kam naj se skrijem pred silnim nalivom? Po kratkem iskanju zagledam drevo, ki mi je iz njegovega debela zijala naproti široka duplina. Pogledam in vidim, da je v votlem deblu zame dovolj prostora. Brez posebnih težav zlezem v duplino in si oddahnem.

Bil sem na suhem in mirno čakam, da se je nevihta polegla. Ko je naliv prenehal, skušam spet zlezti na prosto. Toda, o groza, kaj se je med tem zgodilo? Zaradi moče se je napol strohneli les napel kakor goba, odprtina iz dupla je postala tako ozka, da telo mojega rojstva zdaj ni moglo več skozi. Obšel me je smrtni strah, pa ves moj napor je bil zaman. Vdal sem se v žalostno usodo in se počasi sprijaznil z mislijo, da bom moral v tej čudni ječi — umreti . . .

Začel sem si izpraševati vest. Za vsak greh posebej sem obudil kesanje in prosil Boga, naj mi ga odpusti. Ko pa smrti le še ni bilo, mi je prav nazadnje prišlo na misel, da že četrto leto dobivam mesečnik MISLI, ga redno berem in še drugim posojam, plačal ga pa vsa ta leta nisem. Ko se človek pripravlja na smrt, se take reči vidijo v drugačni luči kot sredi brezskrbnega življenja. Zavedel sem se, da je moja nemarnost zoper sedmo božjo zapoved, ki pravi: Ne kradi! Zavedel sem se, da sem prav za prav vsa ta leta kradel iz blagajne MISLI — tega bo zdaj že kar štiri funte . . .

Ker sem imel vse druge grehe že lepo pokesane pred Bogom, nadaljnjih se nisem domislil, smrti pa tudi še ni hotelo biti, sem ostal v mislih pri MISLIH. Veliko zdravega branja sem zmerom našel v njih, veliko truda in stroškov je moralo imeti uredništvo z mano ta leta, jaz sem pa vsako leto „pozabil“ poslati naročnino. Na drugi strani sem pa marsikak funt prav po nepotrebem proč vrgel. Le kako sem mogel biti tako nečeden, da se nisem oddolžil z vsakoletno naročnino???

Ko esm takole premišljeval, me je postalo od sile sram. Od sramu sem zlezal sam vase in postal silno majhen. Tako droben sem postal, da me morda niti smrt ni mogla dobro videti, zato je še zmerom ni bilo od nikoder. Nekaj me je sicer dušilo v grlu, pa to je morala biti moja slaba vest, ne pa smrt. Nagnil sem se proti odprtini v drevesu, da se naužijem svežega zraka. Takrat pa opazim, da je zdaj dosti velika za moj neslovesen odhod. Res, odprtina se ni razširila med tem, toda jaz sem postal od sramu majhen. Srce je poskočilo v meni, noge so planile pod menoj — v enem skoku sem bil na prostem . . .

Vladimir Nanos, Vic.

PROŠNJA

Pridi k meni vila bela
v sivi dom nočoj —
in na lica moja vela
mir razgrni svoj.

V črni plašč odet te čakam
zapuščen, izdan . . . ;
dneve use solzé pretakam,
duh je moj bolan.

Pridi k meni dobra vila,
vzemi me s seboj;
mi v srcé nalij zdravila:
sen ledeni tvoj . . .

Tedaj sem se zbudil. Strašno sem se oddahnil, misli so mi pa ostale pri MISLIH. MISLI so mi rešile življenje, čeprav samo v sanjah. Obrisal sem si s čela smrtne srage, sedel sem k mizi in začel pisati pismo. V pismu Vam pošiljam pet funtov. Tri za nazaj, enega za letos, enega pa v sklad MISLI, da se izkažem hvaležnega.

Oprostite, da sem bil dosedaj tak. Nikoli več ne bom zaostal z naroč-

nino. Nočem, da bi me bilo še kdaj tako sram kot me je bilo v sanjah v tistem nesrečnem deblu. Obenem želim, da bi drugi rojaki, rodoljubi z dežele in iz velikih mest, ki berejo MISLI brez plačevanja naročnine, ne čakali na smrtno nevarnost. Rajši naj poravnajo naročnino za nazaj in za sproti TAKOJ ko bodo prebrali to moje pismo. Lepo pozdravljeni in brez zamerel Rodoljub zdežele.

Izpod Triglava

TRST. — Med vožnjo v Avstralijo je nenadoma umrla na parniku „Flaminia“, s katerim je odpotovala iz Trsta skupno s svojim možem, 23 — letna Mara Žagar por. Ravaliko, naša rojakinja iz Rojana.

Vzroki njene nagle smrti niso znani. Po pismu njenega moža pa je sklepati, da je Mara obolela na želodcu zaradi slabe hrane na parniku.

BELJAK. — Avstrija je elektrificirala železniško progo od Beljaka do Podrožce. Elektrifikacija tega dela pomembne mednarodne proge kaže dobro voljo Avstrijcev, da bi okrepili promet z Jugoslavijo in z njenimi pristanišči ter čez njo s Trstom in ostalimi državami na Balkanu.

VRBA. — V Vrbi so odkrili zelo lepe in zanimive freske. Vsa zadnja in južna stena cerkve kažeta freske, ki datirajo verjetno izpred 800 let.

MARIBOR. — Podjetje „Srbo-plod“ iz Valjeva je poslalo preko Maribora v Avstrijo več vagonov pulpe robidnic. Vse je bilo dostavljeno kupcu v Graz. Po nekaj dnevih pa se je vsa pošiljka zopet znašla v Mariboru. Kupec je vse robidnice vrnil z utemeljitvijo, da so neuporabne. Devetnajst vagonov tega blaga sedaj gnije v skladišču pri podjetju „Vino-Sadje“ v Mariboru. Gospodarski strokovnjaki pa se ne morejo zediniti v vprašanju, če bi vse skupaj vrgli v Dravo ali pa zakopali v zemljo. Škoda te „ušpešne“ prodaje je 25 milijonov din.

ZAGORJE. — V Zagorju so letos svečano proslavili 200 letnico, odkar so začeli kopati premog v zagorskem rudniku. Rudarska godba pa je praznovala 91 letnico obstoja.

CELOVEC. — Iz Švice poročajo, da je Titov veleposlanik v Parizu Aleš Bebler v razgovoru z Leonom Marchalom, glavnim tajnikom Evropskega sveta, zaprosil za udeležbo Jugoslavije v tej organizaciji, če ne drugače vsaj v svojstvu opazovalca. Izvedel je, da je polno članstvo za Jugoslavijo nemogoče, prav tako ne sodelovanje v svojstvu opazovalca, ker je to država, v kateri ni svobode in se ne spoštujejo osebne in človečanske pravice. Demokracija je prvi predpogoj za sprejem vsake države za članico v Evropski svet.

MEŽICA. — Podjetje za promet „Surovina“ iz Maribora je odprlo

v Mežici odkupno bazo v trgovini „Korotan“ pri pošti. Vsak tork odkupujejo staro železo, stare krpe, steklo, pločevino in podobno.

GORICA. — Med Jugoslavijo in Italijo je bila sklenjena pogodba o obmejnem pasu. Na podlagi iste bodo lahko vsi prebivalci iz obmejnega pasu prekoračili državno mejo samo na podlagi osebne izkaznice in to štirikrat mesečno za 24 ur. V Jugoslaviji sega obmejni pas do Senožec pri Divači.

LJUBLJANA. — Na podlagi sklepa sveta za prosveto in kulturo v Sloveniji, se bo v vseh slovenskih gimnazijah v novem šolskem letu začela postopoma uvajati angleščina kot prvi tuji jezik, kot drugi tuji jezik pa francoski (morda italijanski in ruski). Sklenjeno je tudi, da bo latinščina na gimnazijah le neobvezen predmet in da se bodo v večjih krajih ustvarile pri gimnazijah posebne vzporednice klasičnega tipa.

LJUBLJANA. — V Jugoslaviji so povišali plače za 500 din za vsako delovno osebo. Družinske doklade so ostale neizpremenjene. Močno se širijo govorice, da bodo zamenjali denar. Zamenjava denarja so skrajne mere vsake države pred popolnim finančnim polomom.

GORIŠKA okrajna skupnost — po novem načrtu, ki ga je izdelala posebna komisija Izvršnega sveta — bo obsegala še tolimski okraj in del sežanskega. Sedeži novih občin bodo v Novi Gorici, Šempetru, Komnu, Vipavi, Ajdovščini, Kanalu, Kobaridu, Cerknem, Idriji, Bovcu in Tolminu. Koprski okraj bo obsegal še večji del sežanskega in postojnskega okraja. Glavne občine bodo v Kopru, Izoli in Piranu. Tako bosta koprski in goriški okraj zajela vse sedanje Slovensko Primorje.

TRBOVLJE. — V Trbovljah se vedno bolj čuti pomanjkanje raznih uslužnostnih podjetij kakor: pralnice, krpalnice, likalnice, kemične čistilnice, javne kopalnice itd. Za njihovo ureditev ne bi bila potrebna večja denarna sredstva in bi se zato lahko čim prej ustanovila, saj bi imela še drugo dobro stran — v njih bi našlo zaposlitev precej žensk, za katere težaška dela, ki jih morajo sedaj opravljati pri raznih podjetjih, niso primerna.

POSTOJNA. — V Postojni so začeli po dolgih letih urejati poti

na Sovič, ob njih pa imajo v programu namestiti tudi klopi. Sovič je prijetna izletna točka nad Postojno. Nadalje bodo ob Ljubljanski cesti uredili nov cvetlični nasad, na Tržaški cesti pa kanalizacijo.

V Orehku pri Postojni gradijo nov vodovod. Delajo ga, kot ponavadi, domačini sami z udarniškim delom. Nekaj pomoči pa jim nudi Zavod za komunalno gospodarstvo v Postojni.

Iz domovine

Po poročilih pripravlja jugoslovanska vlada poddržavljenje še preostalih privatnih podjetij. Z istim zakonom, ki bo kmalu izglasovan, nameravajo poddržaviti sleherni privatno podjetnost razen kmetov. Po tem ne bo več privatnih zdravnikov, obrtnikov, hišnih posestnikov, katerih glavni dohodek je najemnina. Ostal bo samo še kmet, ki je največji trn v peti jugoslovanskim komunističnim oblastnikom, ki se že deset let borijo in prizadevajo na vse načine, da si ga pokore.

MISLI

— v vsako slovensko hiso

MISLI

— v roke vsakega Slovenca

POMANJKANJE ŽIVIL V JUGOSLAVIJI

Zaradi slabega gospodarstva, in ne slabe letine, je bila komunistična oblast v Jugoslaviji primorana izdati nove odredbe, s katerimi so omejili količine mesečnih obrokov hrane. Tako v Sloveniji ne sme nihče dobiti več kot $\frac{1}{2}$ kg. sladkorja in 1 kg. moke. V Bosni, Hercegovini in Srbiji že dalj časa nimajo sladkorja, moke in soli.

Deset let so ljudje prodajali stvari, da so si lahko kupili potrebna živila in oblačila. Sedaj pa je nastalo vidno pomanjkanje denarja. Privatnik nimá denarja. Oseba, ki želi prodati nekaj svojih stvari, lahko iste proda samo državnim podjetjem. Pri tej kupo-prodaji si država obdrži 40-60% od čiste prodajne cene. To so pač koraki, s katerimi hočejo popolnoma uničiti privatno lastnino.

C..., NSW.

Nič ne leti tako hitro, kakor obrekovanje ali opravljanje, nič se ne izgovori z večjo lahkoto, nič se tako hitro ne oprime in nič se bolj na široko ne razpreže.

„Teta, imaš psička?“

„Ne!“

„Imaš mucko?“

„Ne, Anica.“

„No, kdo bo pa potem pobrisal krožnike?“

„LINKS WITH EUROPE“ — ZA NOVE ASTRALCE

Mi bi dejali: Stiki z Evropo. Pod tem naslovom so v Švici organizirali poseben urad, ki naj pomaga izseljencem širom sveta, da obdrže kulturne in družabne stike z Evropo in njenim kulturnim razvojem. Razume se, da je pri stvari izključena politika, razen kakšno znanstveno razpravljanje o njej.

Urad je osnovan na načelu, da bodo izseljenci mogli novi domovini, v našem primeru Avstraliji, dati nekaj svoje kulture le, če ne bodo popolnoma pretrgali stikov s kulturo, iz katere so izšli.

V Avstraliji ima urad „Links wits Europe“ že svojo podružnico, ki nas je naprosila, da njen naslov in namen objavimo v MISLIH. Rečeno je, da bomo v doglednem času prejeli literaturo, ki nas bo podrobneje seznanila s tem, kako je delovanje zamišljeno.

Naslov tukajšnje podružnice je: Room 4, 17 Bond Street, Sydney. Telefonska številka: JM3337. Urad vodi gđe. Arline Lower. Sporoča nam, da bo vesela vsakega našega človeka, ki bi se hotel zanimati za njeno nalogo in stopiti v stike z njo. Priporo čamo.—Uredništvo.

NAJVEČJI IN NAJMANJŠI...

Najmanjši dorasli človek na svetu je Danec kapitan Schneider. Star je 32 let in meri le 55 cm.

Najmanjša vas na svetu je Eldon v Angliji, ki šteje tri hiše in devet vaščanov.

Največjo senco na svetu daje ognjenik El Piton na Tenerifi (španski kanarski otok). Njegova senca doseže pri sončnem vzhodu in zahodu do 200 km.

Največji list je izšel 1. 1859 v New Yorku. Visok je bil 2.60 m, širok 1.80 m. Naslov tega lista je bil „The Constellation“. Štel je osem strani in dosegel izdajo 24.000 izvodov.

Največji cvet ima cvetica bolo. Raste na filipinskem otoku Mindanao, doseže pa višino 3,5 m in 10 kg teže. Njeni najmanjši popki so veliki kot otroška glava. Steblo ima do 5 cm debeline.

Najmanjše žličke poseduje neki indijski knez; 3000 žliček hrani v notranjosti kokosovega oreha.

V Colorad uimajo v vseučiliškem laboratoriju tehtnico, ki kaže doslej najmanjšo merilno težo; ugotavlja namreč še milijonski del grama in določa popolnoma točno težo lasu.

Največji honorar, ki ga je kdajkoli dobil kateri pisec za svoje delo, je dosegel Winston Churchill, ki je dobil za ameriško izdajo svojih vojnih spominov milijon dolarjev.

Iz Pisarne Slovenskega Duhovnika

Melbourne

Slovenska sv. maša
v St. Carthage's Church
na ROYAL PARADE
(SYDNEY ROAD), PARKVILLE
/Blizu 19 tramvajskega postajališča
malo naprej od Royal Hospital./

25. septembra
2. oktobra in
9. oktobra.

Maša ob 11.30 uri dopoldne.
Pred sv. mašo sveta spoved.

Sveta spoved tudi v soboto —
1. + 8. oktobra v mestu v cerkvi
St. Francis na Elizabeth St. in oglu
Lonsdale St. in sicer: od pol sedmih
do osmih zvečer v vzhodni kapelici
blizu oltarja sv. Jožefa. Na spoved-
nici bo napis „SLOVENSKA SV.
SPOVED“.

Stanoval bom v Melbournu v
Kew, „Padua Hall“, 19 A'Becket
Street. Telefon: WA 8118.

Prečastiti pater Bernard ostane v
pisarni Glavnega stana slovenskega
duhovnika v Sydneyju: ST. FRAN-
CIS, PADDINGTON, ki Vam bo
skušal pomagati osebno ali pisme-
no s takojšnjim odgovorom v tako
različnih vprašanjih pomoči Vam.

Od 24. septembra pa do 20.
oktobra se bo p. Rudolf nahajal v
Viktoriji, v Melbournu.

Od 29. oktobra do 15. novembra
v Južni Avstraliji — v Adelaidi.
Kaj 10 dni pred Božičem zno-
va v Melbournu. Bo objavljeno.

GEELONG! Slovenska sv. maša v
Geelongu dne 16. oktobra.
Kraj in čas bo oznanjen tam.
Sv. Spoved v Geelongu zvečer
dne 15. oktobra v cerkvi St. Mary's.

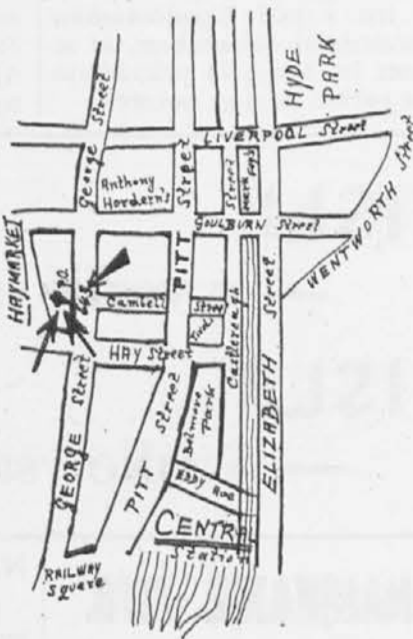
Sydney

Slovenska sveta maša
v kapelici pod cerkvijo St. Patrick
CHURCH HILL—MILLERS PT.,
tako blizu postaje Wynyard
/vhod iz dvorišča takoj zraven
cerkve na Grosvenor Street/
Maša ob pol enajsti uri (10.30
a.m.) dopoldne.

Vsako drugo nedeljo v mesecu!
Pred sv. mašo priložnost za sv.
spoved.

Sv. SPOVED v SYDNEJU!
Vsako **SOBOTO PRED PRVO**
NEDELJO v mesecu,
od 4-5 ure popoldne
v kapelici **LADY CHAPEL**
na 643 George St., (Haymarket)
Tako blizu postaje Central,
proti Town Hallu.

Na spovednici je vedno napis:
Slovenska sv. spoved.
Spoveduje Rev. pater Bernard.

Vsako prvo nedeljo slovenska sv.
maša v Blacktownu župni cerkvi
ob pol 11 uri dopoldne.
Vsako tretjo nedeljo slovenska

sv. maša v cerkvi Chullora Park
Hostel — ob 10 uri dopoldne.
Pred mašo vedno priložnost za sv.
spoved. pater Rudolf.

„DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?“ ZA/UČENJE ANGLEŠČINE

se obrnite na naslov—
Post this form to—

The Director,
Department of Education,
Sydney.

(in the Capital City of your State)

Kdor živi v drugi državi, naj navede pres-
tolnico svoje države — kot Melbourne,
Adelaide ali Brisbane ali Perth.

Prosim, pošljite mi:
Please send me:

- 1) Obvestilo o večernih šolah
Information about the Evening Classes.....
- 2) Učenje angleščine potom pisma
Free Correspondence Lessons.....
- 3) Učenje angleščine ob radiju
Free Radio Lessons.....

Ime
Priimek
Surname..... Name.....
Naslov
Address.....
Država
State.....

Moj materni jezik je slovene
My native language is.....

VSE ZASTONJ!

Izrežite in pošljite na naslov v vaši prestolnici.

Finančno poročilo plesne zabave v Sydneyju dne 14. avgusta:	Pijača in jedača	£282-00-00½
Izdatki:		£393-05-03
Dvorana z mikrofo- nom		£48-02-00
Muzika		£26-05-00
Pijača in jedača		£144-09-00
Poti in prevozi		£9-12-06
Prti, posoda, krožniki, Copy wright, ledenica in drobnarije		£28-11-01
Dohodki:		£256-19-07
Prostovoljnih prispe- kov		£110-19-02½
	Razlika £136-05-08 za sklad Misli. Prostovoljne prispevke pregledali in prešteli gg. Viko Grassmajer, Dušan Rudolf, F. Renko in dr. Olip. Račune pri hrani in jedači pregledala ga. M. Švigelj in g. T. Švigelj. Račune pregledal in zak- ljučil pater Rudolf. — Vsem prisrčna zahvala!	
	PORAVNAJTE NAROČNINO	

CVETJE V JESENI

12.

DR. IVAN TAVČAR

„Gospodična“ se je urno zasukala ter odhitela s poličem po vino. Ko je postavila polno steklenico predme na mizo, je prisledla ter vprašala zadovoljno: „Ali ni fletno pri nas?“ „Fletno“, sem odgovoril. „Če naj se govori resnica, je daleč naokrog ni take gostilne. Sam sodnik to pravi in ta pride daleč po svetu. To vam rečem, kjer so pravi ljudje, gre vse pravi.“ „Dobro se vam godi, to je znano.“ Z ljubeznivim smehom me je pogledala. Pri tem se je to zoprno ženšče nekako čudno sukalo s svojim gorenjim telesom, da sem moral opaziti, da ni slabo rejena v svoji kočmajki. Vzkliknila je: „Dobro pa že, dobro! Vsako leto nese oče v hranilnico in vsak otrok ima že svojo knjižico.“ „Boste pa veliko dote imeli?“ Na to vprašanje je komaj čakala: „Lahko rečem, da bo večja nego dota Presečnikovega dekleta.“ Bila je prepričana, da me stvar zanima, zato je ponovila z nekim pomembnim naglasom: „Večjo pa že, kakor jo bo imela Presečnikova Meta!“ Zinil sem tjavdan: „Se boste pa lahko omožili.“ „Lahko pa; lahko! So že vprašali, ta i noni! Seve, kar tako pa tudi ne grem!“ Na to baharijo nisem ničesar odgovoril. Katra je nadalje predla: „Oče je že dobro storil, da me je pustil dve leti pri nunah. Tam sem se veliko naučila. Če bi prišla danes v mesto, bi me prav nič ne skrbelo in gotovo je, da bi se vedela sukati. Postavite kako drugo teslo z Jelovega brda v Ljubljano, pa bo ko miš v mleku, ki si pomagati ne ve.“ Poglejte, pogledajte! Skromno se mi je odkrila ter me prepričala, da bo Katinka dobra gospodinja, postavi jo na kmete, postavi jo v mesto! Tedaj sem dvignil slučajno oči. Prav nič nisem čul, kdaj so se odprla vrata, in vendar je pri vratih stala moja Meta in zelo strupeno je zrla spod čela. Zdelo se mi je, kakor da bi sv. Cecilija z Jelovega brda prav posebne strele spuščala na gospodično Katinko. Oglasila se je kratko in ostro: „Mati pravi, da pridi domov!“ Mehko se je vmešala Katinka: „Do večerje je še

dosti časa.“ „Le pojdi!“ Katri niti odgovora ni dala. Odšla je in, ako me uho n imotilo, je zaprla precej trdo vrata za sabo. Katinka se je smejala: „Tako hodijo pri nas žene po svoje može.“ Plačal sem. Zunaj je Meta čakala. Nekaj časa sva molče hodila, nato se je pa kar izlilo iz nje: „Torej tako! Doma te čakamo. Večerja že stoji in zavoljo tebe bom lačna in bo družina slabo jedla. Ves dan se pehamo ko živa živina, ti pa postopaj tukaj pri tem kolovratu — to je veljalo gospodični Katinki — in do Presečnikovih, ki smo vendar tvoji ljudje, kar pota več ne najdeš. Sram me je. In če češ vedeti, ti povem: tekoj se sramujem in za tebe! Dobro, da oče še ni prišel v hišo. Kaj bi dejal, ko bi vedel! Tako sem hudal!“ Lilo je naprej in rečem, da ne v posebno izbranih besedah. Skušal sem jo pomiriti: „Delal sem ves dan.“ „Nič!“ „Pismo mi je prinesel gospod Jakob.“ „Nič!“ Če hodi gospod Jakob v to gostilno, bom smel vendar tudi jaz tja.“ „Nič!“ „Pišejo mi, da moram v kratkem v Ljubljano in da je dosti dela v pisarni.“ „Nič!“ Če pa ni nič, pa naj bo nič!“ „Nič!“ Tako me je priglasila do Presečnika in v jezi sva stopila v hišo. Pri večerji je bila Meta še vedno jezna, kar je kazala s tem, da je imela rutico na glavi tako zavezano, da je zakrivala polovico obraza. Imeli smo „raševino“ in največja skleda je bila napolnjena z njo. Imenitna ta jed — moka in pšeno gosto skuhan — je zdaj tudi v pozabi, tiste dni pa smo jo prav zelo čislali. Prava raševina je zahtevala, da je stala žlica pokonci, če si jo zasadil vanjo. V sredi se ni smela pogrešati globoka jama, v katero je zlila gospodinja polno ponev masti in ocvirkov. Iz te jame se je zabela potem znova trosila, kakor se trosi gnoj s kupa na njivici. Z veliko slastjo smo otepali tisti večer to okusno raševino. A Meta je ostala pri slabi volji. Nikogar ni pogledala in z nikomer ni izpregovorila. Samo če je opazila, da sem postrgal na meni odkazanem mestu, kar se je bilo tam natrosilo, je posegla s svojo žlico v jamo ter mi znova natrosila, da so se ocvirki kar gnetli. To je večkrat storila, da sem bil kar ginjen nad to najvno ljubeznivostjo. Drugače pa je menil Danijel. Zagrohotal se je: „Meta, pravica je za vse! Če boš tako krivično postopala, ti izkopljem jamo.“ Vrgla je žlico po mizi ter srdito zbežala, Danijel pa se je grohotal za njo. Uerodno je, nositi ves teden prah po životu. Zatorej sva se bila z Danijelom zmenila, da se pojdeva po večerji kopat. Hlapče je odšlo, zaklicavši, da me počaka na vasi. Ko sva se z Boštjanom nekaj časa razgovarjala, sem krenil za Danijelom.

Čas je tekkel in prišli smo globoko v kozoprsk. Žito je bilo omlačeno; zatorej smo mislili na drugo, kar je preskrbeti dobremu gospo-

Kronika in zapiski

Rojenice so obiskale

v New South Walesu

družino g. Franca in ge. Silve Žalec v Marseden Parku; rodila se jima je hčerka Angela Ana-Marija; družino g. Maksa in ge. Anice Podbevšek v Guildfordu; dobila sta prvorojenčka, ki so mu dali ime Maks;

družino g. Ivana in ge. Marije Žič v Botany; rodil se jima je prvorojenček, ki so ga krstili na ime Ivan; družino g. Mirka in ge. Gabrijele Zadnik; dobila sta prvega otroka; družino g. Viktorja in ge. Lidije Dubrovič; tudi njima se je rodil prvi otrok;

družino g. Toneta in ge. Lidijane Švigelj; rodil se jima je sinkoprvojenec, ki bo dobil ime Bojan;

v Viktoriji

družino g. dr. Franca in ge. Gite Mihelčič; razveselil jih je tretji otrok;

družino g. Jožeta in ge. Ivanke Stemberger; dobila sta hčerko, ki so ji dali ime Suzi-Marija.

Čestitamo!

Poročili so se:

v Viktoriji

g. Jože Pekolj z gđe. Anico Vrh v Melbournu — 21. maja;

g. Franc Slejko z gđe. Anico Beč v Geelongu — isto 21. maja;

g. Jože Bole z gđe. Nado Smrdelj v Melbournu;

g. Zdravko Špilar z gđe. Ivano Smrdelj v Melbournu — 16. julija;

v New South Walesu

g. Jelte Bakker z gđe. Lote Staudinger v Sydneju — 15. julija;

g. Roman Cepuš z gđe. Stanislavo Požar v Sydneju — 3. septembra;

g. Alojz Sluga z gđe. Marico Hrvat in v Sydneju — 18. septembra;

g. Jože Gaspersič z gđe. Ondino Tence isto v Sydneju — 18. septembra.

Čestitamo! Sreče, uspeha in zveste ljubezni na vašo pot!

Zaročila sta se:

g. Jože Golenko z gđe. Marico Škrilj v Melbournu — 30. julija;
g. Tine Adamič z gđe. Marijo Zenin isto v Melbournu.

Čestitamo!

Ponesrečil se je g. Nino Samsa v Melbournu, a je že precej okreval.

Operiran je bil g. Leopold Sevšek v Royal North Shore dne 12. avgusta in je na okrevanju v kliniki Broughton Hall, Sydney. Obiščite ga; bo zelo vesel Vašega obiska.

No ponovni amputaciji noge je bil g. Peter Bizjan, star 24 let, ki se že dva meseca zdravi v bolnišnici v Prince Henry Hospital, Little Bay, Sydney — Ward 23. Prosimo rojake naj ga obiščejo. Obiski dovoljeni v nedeljo, torek in petek od 2-4 ure popoldne in v ponedeljek ter četrtek od pol sedme ure pa do pol osme večer.

V Melbournu je bil operiran g. Simon Škorc iz St. Albansa.

Želimo vsem skorajšnjega okrevanja in trdnega zdravja.

Poročilo o zabavi Misli v Melbournu in Sklad Misli v prihodnji številki. Ured.

Škota je poslala žena v trgovino, da bi kupil mišolovko. Trгоvec je škotu pokazal že cel ducat raznih mišolovk, toda škotu so se zdele vse predrage.

„Toda, to je najcenejša mišolovka, kar jih je mogoče dobiti v našem mestu,” je naposled vznevoljen rekel trgovec. „Kaj bi pa še hoteli?”

„Kaj bi hotel? Da bi mišolovka ne bila predraga. Kaj nimate mišolovke, ki bi ubila miš, še preden bi pojedla slanino?”

Sem Kranjčičev Jurij...

Moško vam besedo dam,
bilo me je skoraj sram.

Dvakrat vampe, tri klobase,
je zmetala hitro vase.
Mislil sem, no, zdaj bo mir,
pa ji je zadišal sir.

Ni še dosti! „Slišiš, Fricelj,
lačna sem, prinesi šnicelj.
Potlej vina litra pol,
da poplaknem vse to dol!”

To je rekla Urška mila,
zame sploh se ni zmenila.
Potlej šla svo spet domov,
pod domači ljubi krov.

Zdaj se rada spet imava,
v redu sta srce in glava.
Če bo kaj narobe šlo,
vedi Bog, kako še bo...

Pesem je za ljube MISLI,
ker so časi čudno kislji.
Moja pesem ni za jok,
vse za šalo, nič za stok.

Trikrat v letu kakšno rečem,
ki jo v buči svoji spečem.
Več prsotora v MISLIH ni,
brž so polne štiri strani.

To za zdaj naj zadostuje,
dosti s pesmijo je muje.
Morda pa še drugikrat
oglasi se Jurij — škrat.

„Franci”. ACT.

ČE VAM MISLI UGAJAJO, POVEJTE DRUGIM!

KAR VAM NI VŠEČ, POVEJTE NAM!

misel. * „Liza,” sem šepnil, „pripravi jo, pridem klicati!” * Ta pretkana ženska niti obraza ni zavihala, le kratko se je zasmejala: „Glej, da prideš k pravemu oknu!” Kaj skupaj spraviti, na tem bole-hate vse ženske, kmetice in gospe! Zatorej sem si bil v svesti, da opravi Liza vse v redu. * Na vasi smo se — sedeč po plotovih — pogovarjali s fanti. Ti so naglašali, da sem prišel danes prvič na vas in da bo velik čudež, ako me ne poneso v vodo. Danijel jim je odsvetoval, češ da sem si na Gori čisto gotovo pridobil pravico do fantovanja. Ta argument pa je zbrani družbi postal šele tedaj pristopen, ko sem se odkupil s precejšnjim zneskom. Nekaj so peli, nekaj so vriskali, nato so odšli k Fortuni, da spravijo v pijačo, kar so bili dobili od mene. * Z Danijelom sva šla h Karlovširi. V tolmunu, kjer je imela Jera svoj dom, sva se skopala ter oprala prah z glave in života. Voda je kar rezala. Na mrzlo vodo se je skliceval Danijel ter je hitro opravil. V resnici ga je vlekel k Fortuni, da bi ne zamudil svojega deleža pri pijači. Jaz sem še nekaj časa ostal, ker mi je mrzla voda jako ugajala. * Na Gori je udarilo polnoč, ko sem dospel pred Presečnikovo hišo. Ni bilo prav jasno, vendar je luna tu in tam pogledovala iz oblakov. Kadar se je to zgodilo, je bilo Boštjanovo domovje v luči skoraj kakor podnevi. * Pri hlevu ob zidu je slonela lestva, lahka in pripravna. Tiho in previdno sem jo zanesel k hiši ter prislonil k opaženemu okencu pri izbi, kjer sta spali Meta in Liza. Prezrl pa sem pri tem, da je imela izba dve okni. * Ve se smejete, častite prijateljice, a vendar je resnica, da ima vasovanje na kmetih veliko pocižjo v sebi. Pri tem ni treba misliti na kaj nedovoljenega. A v pozni noči ko je vse tiho, ko tiči nekaka čarobna tajnost v krajini in v zraku nad njo, govoriti s svojim dekletom in govoriti o ljubezni, to je poezija. To je prava poezija, ki dosti več velja kakor tisti plesi, na katerih gosposki fantičji vašim dekličem, ki se pehajo v prepotenih oblekah, govoričijo o ljubezni. In Bog mi je priča, da največkrat v neslanih frazah, ki ne prihajajo iz srca. Pri vas je vse narejeno, pri nas na kmetih pa gospoduje priroda, ki je resnična nati resnične poezije. * Po lestvi sem splezal do okna in lahko potrkal na steklo. „Meta, ali spiš?” * Nekaj je zašumelo v izbi, kakor bi kdo s postelje vstajal. Zdelo se mi je, da čujem neko tekanje. Prejkone sem se bil zmotil v oknu in potrkal pri Lizi. * Zopet sem poklical. Prav počasi se je odpiralo. Pri luninem svitu se mi je prikazala. Bila je rdeča ko pirh o veliki noči. Ko pa je vzela roko od okna, se je ta močno tresla.

Tesno se je bila zavila v „dolgo ruto” — sedaj ji pravite „ogrinjalka”. Ker je imela spuščene kite, ji je bil obrazek čisto izpremenjen, pa vzlic temu jo je obdajala čudna krasota. * Vzdihihnila je: „Moj Bog, čemu si prišel? Kaj poreče mati.” * Kakor vidite, me je poskušala odsloviti. Prišel sem zatorej tudi vzdihovati: „Spati ne morem, ker vem, da si name huda.” * Nekaj se je obotavljala: „Saj sam veš, da nisem.” * „Čemu si pa bila?” * „S tem Katretom govoriš — z vsako drugo bi smel.” * Zdelo se mi je, da se ji hoče storiti milo. Nato sem vprašal: „Ali mi daš roko, da res nisi več huda?” * „Dam ti jo.” * Izpod dolge rute je izvila roko, ki se je še vedno tresla. Dotaknil sem se mehkih prstov in hotel sem napraviti majhen sprehek dok po tej žametovi koži. Pa me je kaj spretno z levico spodila že beže steziče. „Lahko noč!” * „Lahko noč!” * Ko sem lestvi splezal do zemlje se je prikazal iz sence pri hiši hlapec Danijel. Široka usta je odprl do ušes, se hinavski smejal ter — položivši prst na omenjena široka usta — pograbil lestvo in jo brez vsakega šuma odnesel k steni pri hlevu. S svojim vedenjem mi je hotel Danijel razodeti, da se brez skrbi lahko zanesem na njegovo molčljivost. * Drugo jutro pri kosilu sem koj opazil, da ni ostal prigodek te noči tajen. Danijel je še vedno odpiral čeljusti, kakor jih odpira krokodil ob Nilu; Lizi pa ni hotel izginiti nekak skrivnostni smeh z obraza in Meta je kakor v sanjah hodila okrog. Mater Barbo sem parkrat zasačil, kako me je tu in tam prav pomenljivo pogledala. A molčalo je vse. Le oče Boštjan je, odloživši žlico, hladno izpregovoril: „Če že pametni ljudje pamet pod klop mečejo, ne vem, kaj bo potlej!” * Ker je bila nedelja, nismo imeli dela. Sredi dopoldne sem prišel enkrat mimo hleva, kjer sta Liza in Danijel napajala živino. Čul sem tale razgovor: * Liza: „Kaj misliš, kaj bo iz tega?” * Danijel: „Kaj če biti, to ve vsak človek, če je postenje v njem, jo vzame. Vendar vidiš, kako je že zmedel to ubogo žival.” * Liza: „Poštenje pri moških, to je ravno! Ali ga imaš ti kaj?” * Danijel: „Ti si pa star buravž in čudno bi ne bilo, če bi se človek skesal. Če kaj vem, bo pri Presečnikovi svatba in plesali bomo, da bo groza! Ker to ti povem: Janez ima poštenje v sebi!” * Liza: Počakajmo, le počakajmo, moški ste vsi nič pridal!”

Pred vežo je lovila Liza vodo v škaf in takrat me je prešinila sladka darju za zimo. Najprej steljo za hlev. Zopet smo morali vzeti koso v roke, tisto kratko široko koso, s katero se klesti resje in druga goščav

„ALPINA“ Export-Import & General Agency, Perth

Postni naslov: Dr. J. Koce, G.P.O. Box 670, Perth, W.A.

CENIK

za posiljanje darilnih paketov z živili preko TRSTA v Jugoslavijo

„Se Vam prav lepo zahvaljujem, kakor tudi moja družina v starem kraju za Vaso uslugo, haterja ja razveselila a moje domace. Prav prisrcna Vam hvala.“

Tako nam pise rojak g. Drago Sutja, 14 Jersey Rd., Woollahra, Sydney. In nesteto takih izjav dokazuje, da je nasa firma znana po tem, da je njeno blago prvovrstno, pakiranje neposkodljivo in odprema najhitrejsa.

Stevilke, so vazne! Dobro preberite nas cenik in primerjajte cene, pa se boste prepricali, da so nase cene najnizje. To velja tudi za postnino, odnosno prevozne stroške.

Dejstvo je, da je nasa firma prva slovenska firma, ki je stalno zniževala cene v skladu s cenami v trzaskem prostem pristaniscu, odkoder grede paketi direktno po najhitrejsi poti iz domovino. Vsak paket, predno je odposlan, je pregledan od dveh strokovnjakov, Vasih rojakov, zato Vam 100%-no garantiramo, da bo paket sigurno prisel v roke Vasih dragih doma.

Kakor doslej bomo tudi v bodoce dajali nasim narocnikom paketov brezplačno nasvete glede poklica svojcev iz domovine v Avstralijo ter dobave „Landing Permit-ov“, kakor tudi glede pridobitve avstralskega drzavljanstva, za kar je Dr. Koce, kot registrirani agent za naseljevanje po zakonu pooblasten in se torej na njegove nasvete lahko zanesete. Tudi vozne karte za ladje Vam preskrbimo najcenejše in najugodnejše. Isto velja tudi za posiljanje denarja v domovino.

Cene za 1 kg:		Cene za 1 kg:	
Kava MINAS Ia	17/6	Salama ogrska a la Gavrilovic ..	22/6
Kava SANTOS EXTRA Ia	18/6	Goveje meso, 3 konzerve, 1 1/2 kg.	13/6
Sladkor kristalni	2/3	Polenovka norveska (Stockfish)	11/-
Sladkor v kockah	2/6	Sardine v olju, 200 gr.	2/-
Olje olivno Ia	10/-	Sir parmezan	25/-
Moka bela 00, najboljša	1/9	Rozine (Ia grske sultane)	4/6
Testenine bele Extra	3/-	Cokolada trda	14/6
Riz „Splendor Brillato“	3/2	Cokolada mlečna švicarska	15/-
Riz CAROLINA „Ardiszone“	3/2	Kakao holandski	15/-
Riz CAROLINA „Helios“	3/6	Čaj CEYLON Ia 100 gr.	3/-
Zdrob, psenicni, extra Ia	3/-	Poper indijski v zrnju 100 gr.	3/4
Fizol	2/9	Cimet (kamela) zmlet 100 gr.	2/3
Svinjska mast Ia	6/6	Vanilija v strokih, 1 trok	1/2
Prekajena slanina, mesnata	11/6	Karamele, bonboni	10/-
Surovo maslo (butter) Ia	21/-	Milo za pranje (75% mascobe)	3/6
Sunka kuhana, v konzervi	22/-	Milo toaletno PALMOLIVE, 100 gr.	1/4
Nylon nogavice Ia	11/6	Nylon nogavice IIa	9/-

K zgoraj navedenim cenam se dodajo se prevozni stroški:

po postji:		po železnici:	
do 4 1/2 kg netto	£0 15 0	do 30 kg netto	£2 3 0
do 9 kg netto	£1 2 0	do 40 kg netto	£2 10 0
do 18 kg netto	£1 13 0	do 50 kg netto	£2 15 0

SPECIJALNO FRANKO PREJEMNIK:

- 1) Vreca najboljše bele moke (00), 45 kg. v dvojni vreći £4 17 0
 2) Mast v posodi po 17 kg. £5 10 0

Priporočamo: Ker prodajamo samo prvovrstno blago, nismo manj vrednega blaga niti navedli. N.p.r.: mi Vam nocemo nuditi kave „Rio“, ki je najslabša vrsta kave. Ako pa jo zelite, Vam jo damo po ceni 14/- za 1 kg. Zdravila in tekstilno blago posiljamo iz Londona direktno v domovino. Tehnicne predmete kot: radio aparate, sivalne stroje, stedišnice, kolesa (bicikle) itd. posiljamo iz Nemcije ali Italije v Jugoslavijo. Zahtevajte cenik!

IŠČEM ZIDARJA

za takojšen nastop — nadurno delo po želji

MARTIN ADAMIČ

Wall Filing & Bricklaying
Builder

157 Victoria Ave., ALBERT PARK, VIC.

Telefon: MX 5429

Kdo ve, kje je?

ZUPANC Pavel ima pri nas pismo od doma. Poslano je bilo na P.O. Jujune in od tam k nam. Naj se zglesi. Opozorite ga, če ga poznate.

Janez PIKŠ je imel pred tremi leti naslov: T.A.R., via Targoola, Malbooma, S.A. — Kje je zdaj? Imamo zanj važno sporočilo. Kdor ga pozna; prosimo, naj sporoči njegov naslov na Uredništvo Misli. (J. Zupančič.)

ROJAKI V BRISBANU

Društvo „Planinka“ vabi vse Slovence v Brisbanu in okolici na zabavo s plesom, ki se vrši 24. septembra zvečer ob 7 uri. Kje? 331 George Street, drugo nadstropje, Brisbane. — Pridite! Prepričani bodite, da se bomo prav po domače in veselo imeli.

Nikogar ne smeš prehitro imeti za prijatelja. Tistih pa, ki jih imaš, ne zapusti.

Človek zna prej ukazovati, kakor govoriti. Čim bolj slabotnega se čuti, tem bolj hoče biti ukazovalen.

Za vsa narocila paketov iz N.S.W. in Victorije se obrnite direktno na:

ZASTOPNIKA FIRME ZA N.S.W.:

MR. R. OLIP, c/o. G.P.O. Box 553, SYDNEY, N.S.W.

ali 44 Victoria Street, POTTS POINT, N.S.W.

ZASTOPNIKA FIRME ZA VIKTORIJO:

MR. M. PERŠIČ, 222 Beaconsfield Parade, MIDDLE PARK, Vic.

MR. Z. ROME, 404 Queens Parade, CLIFTON HILL, Vic.

NAROCNINA LETNO — EN FUNT

po gozdu. Neprijetno delo: kosišče ti je prekratko in kosir tudi vedno odneha, da ga mora neprestano nabijati, ker ti drugače kosa odleti. * Tudi listje smo grabili, kar je že lažje delo. Grabijo moški in ženske, zatorej je obilo govorice, obilo neječeše prav slabo oblečenih kmetskih dovtipov. Grabljenje hitro teče, godbo pa ti delata lešnikarica in carovec, sedeča v bližini na smreki. * Da se bo pozimi kurilo, smo podrli v bregu pod Kalom deset starih bukev. K sekanju me niso pustili, ker pade drevo nerodno, če ni prav sekano; če se pa nerodno postavi, te lahko veje padajočega debla najmanj prav občutno opraskajo. Ko je ležala bukev na zemlji, sem jo pa s krivačem klestil in obsekaval uspešneje od Danijela, ki je najrajši dosti govoril in malo delal. * Tako je tekla čas in že so lešniki dozorevali. Robčevina je postajala od dne do dne bolj rumena, če pa si vzel iz nje sad, je bil sajast in rjav. Prihajala so pisma in nič več nisem mogel odlašati z odhodom. Hotel pa sem kot zavzet hribolezec še prej na Blegaš. To sicer ni kaj posebnega, če mu pa tičiš ravno v znožju, bi bila sramota, ko bi staremu prijatelju ne zlezal na plešasto glavo. Skoraj šest tednov sem že tičal na Jelovem brdu in delo me je obsekalo, kakor obseka tesar svoj hloč v smrekovem gozdu, bil sem tenak in vitek, da sem lahko lazil po hribovih. * Po večerji smo obsedeli še nekaj časa pri mizi. Povedal sem, da grem jutraj na Blegaš, češ da že pet let nisem bil gori. * „Oh-ta,“ se je oglasila Meta, „mati, ali grem lahko z njim?“ * Mati ji je bila v vsakem pogledu prva instanca. * Odgovoril pa je oče Boštjan: „Čemu boš hodila? Zate je prehuda pot; sicer pa tudi doma lahko dobiš kaj potrebnega dela.“ Besedo „potrebnega“ je mož poudarjal s posebnim naglasom. * Meti se je povsila šobica in prav nič prijazno ni pogledala svojega roditelja. Nasproti dvema ženskama pa gospodar ni prodril, kar je samo ob sebi umevno. Barba ni dolgo premišljevala: „Čemu bi ne šla? S svojim človekom bo vendar še smela, če jo s sabo vzame. Kar šla bo!“ * S tem je bila Boštjanu pravda izgubljena. * Drugo jutro ob osmih sva odšla. V svoji bisagi sem vzel nekaj s sabo, pa ne preveč. A ne smete misliti, da sem nosil na nogah visoke nogavice ali pa kake bingljajoče hlačice ob kolenih. Vse to se pred Prešernikovo hčerjo ni smelo nositi, ker je bilo grdo in smešno. * Hodila sva po lepih senožetih pod Koprivnikom, kjer raste mnogo leševja. Tisto leto je bilo rodovitno, zategadelj ni čuda, da sva takoj krenila s pota ter lazila od grma do grma. Tekmovala sva, kdo dobi več lešnikov in kdo večjo kobulico.

Zmagala je Meta, ki je imela oko kakor veverica in tudi ne manjše spretnosti od veverice, če je bilo treba samca ali pa kobulico upogniti z veje. Prekosila me je v vsakem pogledu. Iztaknila je kobulico, ki je štela osem lešnikov. Žalibog, vmes sta bila dva salba, katerih jedri sta bili gluhi! * „To bo mati vesela,“ se je bahala Meta, „ko bo videla moje lešnike! To bo potresve o božiču!“ * Ko sva se vrnila na pot, je že poiskala dva pripravna kamna, s katerima je trla svoje lešnike. Dospešči do Kala, ji ni bilo skoraj nič ostalo, tako da je potrla in pozobala še zadnji ostanek, rekoč: „Ej, saj bo letos dosti orehov!“ * Na Kalu sva poiskala najprej studenec, slovit po vsi Selški in Poljanski dolini, ki z imenitno vodo hladi in krepi potnike na Blegaš. Napolnila sva steklenico in povedati moram, da je bila potem voda na vrhu skoraj še ravno tako mrzla kakor na Kalu pri vrelcu. * S sedla sva krenila ne na strmo pot, temveč na položno. Ta drži daleč naokrog za Blegašem, dokler te ne privede na Mali Blegaš. Prijetna je bila ta hoja: povsod zeleno bukovje, jelke in smreke. Vmes so pri tleh poganjale v velikih šopih hudičele (rododendron), a ne spominjam se, so li nosile še kak pozabljen cvet ali ne; pač pa se dobro spominjam, da so po bukvah napravljali velik nemir sivkastomodri brgleži, ki so čakali po deblih gor in dol. Ako sta se srečala z grahastim plezalčkom, ki pleza samo gor, dol pa ne more, ga je sivomodri hudobnež takoj poglal, da se je čulo obilo takega čivkanja. * Tisti dan sem hotel Meti govoriti o svoji ljubezni ter ji na dolgo in široko razložiti, da mora postati moja žena in da jo bom dal v mesto, kjer se nauči kuhanja in nemške govorice. Kakor vidite, drage dame, sem si skoval popoln načrt, ki pa je bil — česar se takrat še nisem zavedal — ponesrečen in neporabljen. Planinsko to rožo presaditi v gospodsko zemljo je moralo ostati brezuspešno delo, kar ve najboljše veste. A tisti dan na poti okrog Blegaša mi je tičal neusmiljeni ta načrt v glavi in le na priliko sem čakal, da bi ga stresel pred deklico. Pa govori o ljubezni, če je Meta kar meni nič, tebi nič počepnila na zemljo, stolkla sredi pota prav zadnja dva lešnika, ju s slastjo shrustala s svojimi belimi zobčki ter vzliknila: „Joj, kako so dobri!“ * Včasih sva se srečala s pogledi; nekaj se je zasvetilo z nje-nega očesa, a vzlic temu je dejala: „Nikar me tako čudno ne glej!“ * Kako naj bi bil torej govoril o svoji ljubezni! Ta dan je bila zgolj otrok, ki se je veselil, da je smel biti v moji družbi.

(Se nadaljuje)